

Nieuwe duurzaamheid

Marieke van der Werf

Duurzame ontwikkeling is al jaren een topic voor overheid, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties en burgers. De kwaliteit van onze leefomgeving is, ten opzichte van enkele decennia terug, daardoor aanmerkelijk verbeterd. Maar ondanks intensieve inspanningen van de overheid om onze manier van consumeren en produceren ook op langere termijn te verduurzamen, blijft een massale doorbaak uit.

Zo langzamerhand wordt duidelijk, dat het beleid zélf een snelle transitie naar de duurzame samenleving in de weg staat. Het milieubeleid van de afgelopen jaren is gestoeld op een aantal principes die de grote massa niet weten te motiveren. In een notendop zijn dat:

- Schuld: bijna elke duurzaamheidsboodschap doet een appel op ons schuldgevoel. Wij mensen verpesten het klimaat, ecosystemen, oerbossen,

Dat zou kunnen, maar het valt niet mee om je duurzaam te gedragen in een onduurzaam systeem.

- Minder slecht-scenario: onze milieuinspanningen zijn erop gericht om het 'minder slecht' te doen. 'Bespaar, bespaar, bespaar', luidt het devies. Behalve dat dit niet motiverend is, hebben besparingen bij een wereldwijde economische groei netto niet zoveel effect.

Nieuwe vraag

Het is tijd voor een nieuwe insteek. 'Nieuwe duurzaamheid' is de term die ik daar aan geef: Nieuwe duurzaamheid stelt een nieuwe vraag: hoe kunnen we onze productie- en consumptiesystemen zó inrichten dat ze parallel lopen met de belangen van mens en milieu in plaats van er tegen in te werken?

Nieuwe duurzaamheid wijst geen schuldige aan maar benut intelligentie en creativiteit om de

“Hoe kunnen we onze productie- en consumptiesystemen zó inrichten dat ze parallel lopen met de belangen van mens en milieu in plaats van er tegen in te werken?”

oceanen etc. Maar als je niet direct zicht hebt op een oplossing, keer je je van dergelijke boodschappen af.

- Individuele verantwoordelijkheid: er is veel verantwoordelijkheid neergelegd bij het individu. 'Jij maakt het verschil' is een veelgehoorde kreet.

conditie van mens en milieu te verbeteren; nieuwe duurzaamheid optimaliseert het systeem zodanig dat voor het individu duurzame keuzes vanzelfsprekend zijn; nieuwe duurzaamheid voegt waarde toe in plaats van het 'minder slecht'-scenario te volgen.

Dat dit kan blijkt onder andere uit gebouwen die meer energie leveren dan ze verbruiken, uit kantoormeubelen waarvan elk onderdeel hoogwaardig opnieuw te gebruiken is, uit textiel dat biologisch afbreekbaar is en uit bouwmaterialen die CO2 als grondstof benutten. In nieuwe duurzaamheid zijn de principes van het 'Cradle to Cradle'gedachtegoed herkenbaar, net als concepten als de circulaire economie, ecodesign en biomimicry. Gedachtegoed dat zijn weg naar het bedrijfsleven inmiddels gevonden heeft, maar slechts langzaam voet aan de grond krijgt bij de overheid.

Positieve agenda

Het is voor de overheid niet zo ingewikkeld om met nieuwe duurzaamheid aan de slag te gaan. De be

langrijkste uitdaging is het vaststellen van de agenda. Uitgaande van 'waarde toevoegen aan mens en milieu' is dat een positieve agenda. Eén met kansen en mogelijkheden in plaats van beperkingen en bedreigingen. Hoe kan onze mobiliteitsbehoefte bijdragen aan het landschap?;

hoe produceren we voedsel als dierenwelzijn en behoud van vruchtbare aarde uitgangspunten zijn?; hoe maken we de energie van zon en wind economische rendabel?; hoe houden we grondstoffen en materialen hoogwaardig in het systeem? Nieuwe vragen, waar nieuwe antwoorden op nodig zijn.

Standaard

Een overheid moet dat niet alleen doen, maar samen met de partijen die er al mee bezig zijn. Koplopers in nieuwe duurzaamheid laten zien wat nu al mogelijk is. Op grond daarvan kan een standaard worden ontwikkeld, die richting geeft aan inkoop, investeringen en innovatie en duidelijk maakt welke systeemverbeteringen nodig zijn. Het ligt voor de hand om zo'n standaard (of 'doel' of 'principe') per sector te ontwikkelen. Opnieuw in samenspraak met de koplopers, die zo hun inspanningen beloond zien. Zo'n norm ligt niet vast, maar wordt periodiek naar boven bijgesteld. Nieuwe duurzaamheid kent daarmee geen einddoel, maar vormt een permanente verbeteropgave. Uitdagend en aantrekkelijk!

Auteur van 'Cradle to Cradle in Bedrijf'

Over duurzaamheid in strategie, beleid, praktijk en communicatie kan Marieke aanstekelijk en inspirerend vertellen. Daarbij geeft zij uiteraard voorbeelden uit haar brede ervaring in bedrijfsleven, overheid en politiek. Marieke is een zeer ervaren spreker en dagvoorzitter, gericht op een stevige interactie met het publiek. Dankzij haar Masterclasses voor bedrijven, workshops binnen ministeries, dagvoorzitterschap bij bijvoorbeeld Duurzame Dinsdag of de Toekomst van Windenergie, maar ook dankzij haar gastdocentschap 'Cradle to Cradle' aan de Universiteit van Utrecht, is zij bekend te werken met uiteenlopende publieksgroepen.

mariekevanderwerf@speakersacademy.eu